

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto 24.11.2025 § 75

§ 75

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen järjestöjen tilojen kuntalaiskäytön kehittäminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Ikäheimonen Taru
Heinaro Mervi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunginjohtaja Mykkänen Kai

Kaupunginhallituksen konserni- ja tilajaosto merkitsee hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen järjestöjen tilojen kuntalaiskäytön kehittämisen tiedoksi.

Käsittely

Päätös

Konserni- ja tilajaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tiivistelmä:

- Espoon kaupungin vastuulla on edistää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, erityisesti tukemalla järjestöjen toimintaa.
- Hyvinvointialueuudistus ja kaupungin organisaatiomuutokset ovat muuttaneet järjestöjen tilojen käyttöä ja lisänneet tarvetta selkeille periaatteille.
- Nykyisellään järjestöt saavat avustuksista rahaa tilojen vuokraamiseen, mitä jatketaan tulevaisuudessa.
- Mahdolliset uudet toimenpiteet laajentavat tilojen käyttömahdollisuuksia, mutta vaativat koordinaattoriresurssin sekä aiheuttavat lisäkustannuksia.
- Kaupunkitasoisella linjauksella tilojen ulkopuolisen käytön periaatteista parannetaan päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja yhdenmukaisuutta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 6 §:n mukaan kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä. Kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Näitä ovat muun muassa järjestöjen toimintaedellytysten ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen.

Espoossa on arviolta noin 150–200 hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen (hyteo) järjestöä. Näihin kuuluvat mm. eläkeläis- ja maahanmuuttajajärjestöt.

Monien järjestöjen toimintaedellytykset Espoossa muuttuivat olennaisesti hyvinvointialueuudistuksen ja siihen liittyvien ratkaisuiden myötä. Myös kaupungin sisäiset organisaatoratkaisut ovat lisänneet tarvetta selkiyttää tilojen käyttömahdollisuuksiin liittyvän toiminnan omistajuutta, periaatteita ja operatiivisia vastuita.

Espoo-tarina tukee toimia, joilla voimme edistää asukkaiden osallisuutta ja tarjota yhteisötiloja ja foorumeita kohtaamisille.

Hyteo-järjestöjen tilojen kuntalaiskäytön kehittäminen

Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden parissa toimivien järjestöjen tilojen kuntalaiskäyttöä edistetään Espoon kaupungilla nykyisellään muun muassa avustusten avulla. Avustuksista osa kohdistuu järjestöjen toimintaansa käyttämien tilojen vuokriin. Lisäksi kaupunki on mahdollistanut esimerkiksi koulutilojen käyttöä kuntalaiskäyttömallin kautta. Vuoden 2025 aikana on selvitetty kaupungin tilojen kuntalaiskäytön tehostamisen mahdollisuutta. Tilojen kuntalaiskäytön kehittäminen koostuu nykyisistä tehtävistä ja uusista toimenpiteistä.

Nykyisin tehtävät toimenpiteet

Nykyisin tehtävänä toimenpiteenä kaupunki myöntää avustuksia hyteo-järjestöille. Vuonna 2025 avustuksia maksettiin noin 400 000 euroa, josta arviolta noin 115 000 euroa kohdistui järjestöjen tilavuokriin. Vuoden 2026 talousarviossa avustuksiin on budjetoitu yhteensä 500 000 euroa, joista tilavuokriin arvioidaan kohdistuvan edellistä vuotta hieman suurempi määrä, noin 150 000 euroa. Hyteo-järjestöille avustuksilla pystytään kattamaan kuitenkin vain osan hyteo-järjestöjen tilatarpeista.

Uudet toimenpiteet

Vuodelle 2026 esitetään kolme eri toimenpidettä tilojen kuntalaiskäytön kehittämiseksi:

1. Toteutetaan Olarin talvipuutarhan yhteisötilan tilapilotti. Vuoden 2025 käyttötalouteen varatusta hyteo-budjetista oli osoitettu noin 90 000 euroa yhteisötilan tilapilottia varten. Olarin talvipuutarhan yhteisötilan valmistumisen aikataulusta johtuen pilotti pääsee alkamaan vasta alkuvuodesta 2026 ja sen esitetään jatkuvan vuoden 2026 loppuun. Vuoden 2026 aikana pilotissa arvioidaan tilan käyttöastetta sekä sen soveltuvuutta järjestöjen käyttötarpeisiin. Pilotin jatko vuoden 2026 jälkeen vaatii erillisen rahoituksen, noin 80 000 – 90 000 euroa/vuosi tilan sisäisiin vuokriin.
2. Parannetaan järjestöjen mahdollisuuksia käyttää kuntalaiskäytössä olevia tiloja ja lisätään kuntalaiskäytössä olevien tilojen määrää kaupungin eri alueilla. Tämä edellyttää kuntalaiskäytössä olevien koulujen ja muiden tilojen määrän nostamista nykyisestä sekä tilojen luovutusperiaatteiden ja käyttökorvausten tarkastelua. Tavoitteena on nostaa esimerkiksi kuntalaiskäytössä olevien koulujen määrää 35:een nykyisestä 28:sta. Tilojen lisäämisestä aiheutuu joidenkin tuhansien eurojen kustannuksia, jotka pyritään kattamaan nykyisten määrärahojen puitteissa kaupungin sisäisin järjestelyin.
3. Jotta hyteo-järjestöjen lisääntyvä tilankäyttö pystytään toteuttamaan, perustetaan järjestötilojen koordinaattorin tehtävä. Järjestötilojen

koordinaattorin tehtävään kuuluisi kuntalaiskäytössä olevien tilojen koordinointi ja jakaminen hyteo-järjestöille, hyteo-järjestöjen tilaneuvonta sekä järjestöjen tilojen käytön kehittäminen. Vaadittava henkilöresurssi pyritään järjestämään kevään 2026 aikana sisäisin järjestelyin, mikäli mahdollista.

Kaupunkitasoinen linjaus edellytyksenä kehittämislle

Läpinäkyvän päätöksenteon ja kuntalaisten yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi Espooseen ehdotetaan laadittavaksi kaupungin omien tilojen ulkopuolisen käytön yleiset käyttöperiaatteet eli kaupunkitasoinen linjaus, jolla ohjataan järjestötoiminnan ja muun asukas- ja harrastustoiminnan tilojenkäyttöä ja siihen liittyvää tilatyypikohtaista päätöksentekoa. Jatkossa kaupunkitasoisessa linjauksessa määritellyt ulkopuolisen tilojenkäytön yleiset periaatteet ohjaavat toimintaa ylätasolla. Näin luodaan kuntalaisen kannalta yhdenmukaisia ja läpinäkyviä periaatteita kaikkiin tilatyyppeihin sekä yksinkertaistetaan valmistelua yhteisillä työkaluilla.

Varsinaiset päätökset tehtäväalueensa tilojen ulkopuoliseen käyttöön luovuttamisen periaatteista ja maksuista tekevät lautakunnat. Tämä mahdollistaa tulosityksiköiden omien kohderyhmien paremman huomioinnin.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämisen järjestöjen tilojen kuntalaiskäytön kehittäminen (esitys)

Tiedoksi